

Pressemelding

Kontaktperson:

Erling Berrum

TNS Gallup

Bank & finans avd.

t +47 23 29 17 60

f +47 23 29 16 01

e erling.berrum@tns-gallup.no

i www.tns-gallup.no

Onsdag, 03. desember 2003/ TNS Gallups Forventningsundersøkelse 4. kvartal viser:

Næringslivsleaderne tror på høyere prisvekst

Næringslivsleaderne som deltar i TNS Gallups Forventningsundersøkelse for Norges Bank, oppjusterer i 4. kvartal sine forventninger til den generelle prisstigningen om 12 måneder med 0,2 prosentpoeng sammenlignet med forrige kvartal. Samlet sett tror nå næringslivsleaderne at prisstigningen om 12 måneder blir 2,4 prosent. Det er første gangen siden mai 2002 at dette estimatet oppjusteres. Forventningene til prisstigningen om 2 år oppjusteres også med 0,4 prosentpoeng, fra 2,8 prosent til 3,2 prosent.

Andre enkeltresultater fra undersøkelsen:

Næringslivsleaderne:

To av tre næringslivsledere forventer en høyere rente neste 12 måneder

Vi ser signifikante endringer i næringslivsledernes forventninger til innskudds- og lånerentene i Norge neste 12 måneder i 4. kvartal. Andelen som forventer fall i rentene reduseres med 15,3 prosentpoeng, fra 17,1 prosent i 3. kvartal og ned til nå kun 1,8 prosent. Andelen som forventer en økning derimot går opp med hele 28,4 prosentpoeng, fra 40,9 prosent til 69,3 prosent. Andelen som forventer at rentene skal forbli uendret går ned med 13,5 prosentpoeng, fra 41,3 prosent til 27,8 prosent.

Økonomieksperterne:

Forventninger om høyere prisstigning om 12 måneder

Ekspertenes samlede forventninger til prisstigningen om 12 måneder i 4. kvartal går opp med 0,2 prosentpoeng, fra 1,7 prosent til 1,9 prosent.

Partene i arbeidslivet:

Arbeidstakerorganisasjonene forventer høyere lønnsvekst for neste år

Partene i arbeidslivet forventer samlet en årslønnsvekst neste år på 3,4 prosent. Dette er uendret fra 3. kvartal. Vi registrerer samtidig at arbeidstakerorganisasjonene oppjusterer sitt estimat med 0,3 prosentpoeng, fra 3,2 prosent i forrige kvartal til nå 3,5 prosent. Vi ser også at arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterer sitt estimat med 0,2 prosentpoeng til 3,4 prosent.

Husholdningene:

Over halvparten av husholdningene forventer en høyere rente neste 12

måneder Vi ser i 4. kvartal signifikante endringer blant husholdningenes forventninger til nivået på innskudds- og lånerenter i Norge de neste 12 måneder. Andelen som forventer fall i rentene reduseres videre med hele 11,4 prosentpoeng, fra 19,4 prosent i 3. kvartal til kun 8,0 prosent i 4. kvartal. Samtidig stiger andelen som forventer en økning av rentenivået og går opp med 9,5

prosentpoeng, fra 43,3 prosent i forrige kvartal til nå 52,8 prosent. Andelen som forventer at rentene skal forbli uendret går kun marginalt opp med 1,5 prosentpoeng, fra 31,0 prosent til 32,5 prosent. Dr.polit. Hilde C. Bjørnland, forsker ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo, kommenterer resultatene i 4. kvartal:

Bunnen kan være nådd, men enda ingen tegn på sterk vekst.

Et flertall av næringslivslederne tror nå de vil ha like mange ansatte i 2004 som i 2003. Dette i motsetning til tall for inneværende år, hvor et flertall tror de vil ha færre ansatte. Dette kan være et tegn på at oppsigelser nå går mot en slutt og at vi er ved et konjunkturelt vendepunkt. Det gjenstår imidlertid enda å se om andelen som vil øke antall ansatte stiger. Dette vil først skje når investeringer igjen tar seg opp, og oppgangen begynner å bite seg fast. For dette er det er gryende støtte å spore i lønnsomhetsindeksen, som for siste 12 måneder er stigende sammenlignet med samme kvartal i fjor, selv om den er noe ned fra forrige kvartal i inneværende år.

Det er foreløpig ingen forventning om lønns eller prispress.

Det er en noe høyere forventning om prisvekst (inflasjon) hos økonomer og næringslivsledere, sammenlignet med forrige kvartal. Økonomenes anslag på inflasjonen er imidlertid fortsatt svært lav, (1,9 % om ett år og 2,3 % om to år) og langt under inflasjonsmålet til Norges Bank. Anslaget fra næringslivslederne er imidlertid noe høyere, (2,4 % om ett år og 3,2 % om to år). Hva som ligger til grunn for det høye inflasjonsanslaget på to års sikt blant næringslivslederne er imidlertid ikke opplagt. Et flertall av næringslivsledere forventer nemlig at innkjøpsprisene og utsalgsprisene vil øke omtrent like mye det neste året som i siste 12 måneders periode. Det er ingen forventning til sterkt stigning i lønn. Næringslivslederne forventer at lønnsveksten i egen bedrift blir 3,1 % i 2004, noe som er rimelig likt hva det har vært de foregående kvartaler. Arbeidstakerorganisasjonene forventer en noe høyere lønnsvekst i 2004, nemlig 3,5 %, mens arbeidsgiverorganisasjonene forventer 3,4%. Begge deler er betydelig lavere enn hva man ventet i første halvdel av 2003, hvor man forventet nærmere 4%.

Om undersøkelsen:

Norsk Gallup har fått i oppdrag av Norges Bank å gjennomføre kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs og renteutviklingen blant eksperter i finansnæringen og akademia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdningene. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Undersøkelsen er hittil gjennomført 8 ganger. Økonomene innenfor akademia, finansnæringen og partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet via e-post hvert kvartal. Næringslivslederne og husholdningene blir intervjuet via telefon. Den første undersøkelsen ble gjennomført i februar 2002. Undersøkelsen for inneværende kvartal er gjennomført i tidsrommet 11. november til og med 17. november 2003.

Les hele undersøkelsen med tabeller og grafer:

Forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på våre nettsider under området [www.tns-gallup.no/bank og finans/økonomiske prognoser](http://www.tns-gallup.no/bank%20og%20finans/okonomiske%20prognoser)